

Daelzicht

De ontstaansgeschiedenis

Daelzicht is in juni 1969 opgericht met terugwerkende kracht naar 1 januari 1968. Dat was het jaar dat de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ), in werking trad. De organisatie had als doel, het voortzetten en uitbreiden van de werkzaamheden zoals deze door de Congregatie van de Broeders van den H. Joseph waren opgezet.

De oorsprong van deze Congregatie ligt veel eerder. Op 7 juli 1879 namen de eerste broeders vanuit Heerlen hun intrek in kasteel Heel (huidige St. Anna / nu onderdeel Koraal Groep). Vanwege ruimtegebrek én om mannelijke en vrouwelijke verpleegden te kunnen scheiden, werd in 1907 het landgoed Daelzicht (aan de Heerbaan te Heel) gekocht van Baron van Voorst tot Voorst. Bij de bestaande villa Daelzicht bouwden de Broeders een klooster, St. Joseph dat zij in 1909 in gebruik namen. Hier verzorgden zij zwakzinnigen (een benaming die in die tijd gebruikt werd), maar ook ouden van dagen en anderen die niet voor zichzelf konden zorgen. Op 20 augustus 1948 wordt het klooster bijna volledig door een brand verwoest. Voortvarend werd de wederopbouw ter hand genomen en “en passant” werd in 1950 een school voor Buitengewoon Onderwijs toegevoegd.

Bij de oprichting van Daelzicht in 1969 wordt het instituut Savelberg uit Koningslust samen met St. Joseph in Heel in een stichting ondergebracht. Tot 1936 waren de Broeders in Koningslust lid van de agrarische kloosterorde ‘de Broeders van de 3^e orde van de H. Franciscus’. De ontstaansgeschiedenis van deze orde gaat terug naar het jaar 1849. In dat jaar richt Leonardus de Koning de kloosterorde op, om het door zijn vader Petrus de Koning in 1795 aangekochte onontgonnen gebied te gaan bewerken. Ook in Koningslust is destijds een nieuw instituut gebouwd, dit werd in 1938 in gebruik genomen. Omdat vanaf dat moment officieel zorg wordt verleend, is dit jaartal het begin van een nieuwe telling in de geschiedenis van Savelberg. Vóór die tijd werden er ook al kostgangers opgenomen die wat “extra toezicht” nodig hadden en overspannen geestelijken.

In 1992 wordt Daelzicht uitgebreid door een fusie met “ ’t Raayke” in Tienray (Katholieke Stichting voor het Gehandicapte Kind). Dit kortverblijfthuis werd in 1970 in gebruik genomen voor de tijdelijke opvang van “zorgenkinderen”. De kortverblijffunctie werd in die tijd gedoogd omdat er een groot tekort aan reguliere capaciteit was. Logeeropvang en tijdelijke opvang in crisissituaties waren in feite de voorlopers van de “zorg op maat” gedachte. Het heeft nog tot 1 januari 1998 geduurd voordat een AWBZ erkenning werd verkregen voor 45 cliënten.

Vier jaar later (1996) volgt een fusie met stichting Huize ’t Veld in Swalmen. Deze organisatie bestond uit drie gezinsvervangende tehuizen in Swalmen, Maasbracht en St. Odiliënberg. De geschiedenis van deze stichting begint op 1 juli 1966 met een jongensinternaat voor 8 verstandelijk gehandicapten. Ook het begin van deze stichting was geen vetpot, omdat de kosten gefinancierd werden uit de Algemene Bijstandswet. Toch groeit ook deze stichting, vanwege de pioniersgeest, maar ook vanwege de behoefte aan iets anders dan een grootschalig instituut.

Uiteindelijk bleek het credo *kleinschalig in de zorg; grootschalig in het beheer* voor de meeste samenvoegingen meerwaarde op te leveren. Zo ontstond ook de laatste fusie met de Stichting Sociaal Pedagogische Zorg (SPZ) uit Sittard in september 2001. De SPZ is in 1966 voortgekomen uit een fusie van twee voorgangers in Sittard en Geleen, respectievelijk de Stichting R.K. Nazorg St. Jozef (1948) en de Stichting R.K. Nazorg St. Jan (1953). Ook de SPZ groeit zeer snel. Vanuit een beperkte omvang met een dienst voor maatschappelijk werk en een dagverblijf voor oudere mensen met een verstandelijke handicap, groeit de organisatie naar meerdere dagverblijven (waaronder het gespecialiseerde kinderdagverblijf in Stein) en diverse woonbegeleidingscentra in de Westelijke Mijnstreek.

Het huidige Daelzicht levert 'zorg op maat' aan kinderen en volwassenen met een verstandelijke beperking.